

PEDAGOGŲ, UGDANČIŲ IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKUS, TURINČIUS INDIVIDUALIŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, KOMPETENCIJOS

Justina Jonelienė, dr. Sigita Saulėnienė

Kauno kolegija

V. Pavardė: Justina Jonelienė Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakulteto Pedagogikos katedros absolventė, Dr. Sigita Saulėnienė Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakulteto Pedagogikos katedros docentė

E. puslapis:

E. paštas: jbeinoriute@gmail.com

Institucija: Kauno kolegija

Adresas: Pramonės pr. 20, 50468 Kaunas

Telefono nr.: (8-37) 352324

Tyrimų

kryptis (-ys): Socialiniai mokslai S007

Tyrimo tikslas. Atskleisti pedagogų, ugdančių ikimokyklinio amžiaus vaikus su individualiais ugdymosi poreikiais, kompetencijas ir gebėjimus.

Reikšminiai žodžiai: gebėjimai, ikimokyklinis amžius, kompetencijos.

Tyrimo metodai. Siekiant nustatyti pedagogų, ugdančių ikimokyklinio amžiaus vaikus, turinčius individualių ugdymosi poreikių, gebėjimus buvo pasirinktas kiekybinis tyrimo tipas (Žydžiūnaitė, 2006), kurio metu pedagogams buvo pateikiama iš anksto paruošta anketa.

Rezultatai ir (arba) išvados. 1. Aptarus pedagogų, ugdančių ikimokyklinio amžiaus vaikus su individualiais ugdymosi poreikiais, kompetencijas, galima teigti:

- pedagogui, ugdančiam vaikus, turinčius individualių ugdymosi poreikių, akcentuotinos šios kompetencijos: bendrosios ir specifinės žinios, pagalbos mokiniui teikimo kompetencija, bendradarbiavimo ir asmeninės kompetencijos.

- individualių poreikių ypatumai yra labai platūs, vienokius ar kitokius sutrikimus gali turėti daugelis vaikų, nors jiems nebūtinai bus taikomi individualieji poreikiai; išskiriama dešimt pagrindinių sutrikimų grupių: intelekto sutrikimai, specifiniai pažinimo sutrikimai arba pažinimo procesų neišlavėjimas, emocijų ir elgesio sutrikimai, kalbos ir kiti komunikacijos sutrikimai, klausos sutrikimai, regos sutrikimai, judesio ir padėties sutrikimai, lėtiniai somatiniai ir neurologiniai sutrikimai, kompleksiniai sutrikimai bei kiti raidos sutrikimai. Vaikai, turintys šių sutrikimų, ypatingai reikalauja individualaus darbo ir specifinių žinių.

- norint dirbti su ikimokyklinio amžiaus vaikais, turinčiais individualių poreikių, reikia turėti šiuos pagrindinius gebėjimus: taikyti tarpdisciplinines ir dalykines žinias ugdymo praktikoje; atpažinti sutrikimus; taikyti įvairius vertinimo būdus; kurti metodinę medžiagą ir priemones; naudotis IKT technologijomis; palaikyti pozityvią sąveiką su vaiku; tarpininkauti; skatinti SUP vaikų socialinį dalyvavimą; bendradarbiauti su specialistais, tėvais; dalintis patirtimi; mokytis visą gyvenimą; gebėti valdyti laiką.

2. Atlikus empirinį tyrimą ir aptarus tyrimo rezultatus nustatyta, kad:

- pagrindinės ir privalomos kompetencijos pedagogui, dirbančiam su ikimokyklinio amžiaus vaikais, turinčiais individualių poreikių yra bendravimas ir bendradarbiavimas, bendrosios ir specifinės žinios bei pagalbos vaikui teikimo kompetencija. Šių gebėjimų dėka pedagogas geba užmegzti tinkamą ryšį su ugdytiniu ir jo aplinka, profesionaliai konsultuoti tėvus, bendradarbiauti su kolegomis ir kitais specialistais. Geba tiksliai nustatyti vaiko poreikius ugdymo procese ir modifikuoti ugdymo turinį taip, kad vaikas ugdytųsi pagal savo sugebėjimus, jaustųsi pilnavertis kolektyvo narys ir jausdamas sėkmės pojūti būtų motyvuotas.

- pedagogui labai svarbu mokytis ir tobulėti visą gyvenimą, tačiau pabrėžiamos kelios labiausiai tobulintinos kompetencijos: tėvų konsultavimo, bendravimo ir bendradarbiavimo, veiklos organizavimo, bendrąsias ir specifines žinias, vertinimo ir pagalbos mokiniui teikimo kompetencijas.
- pedagogai, dirbantys su ikimokyklinio amžiaus vaikais, turinčiais individualiųjų poreikių, nesijaučia turintys visus reikiamus gebėjimus ir norėtų tobulinti savo žinias; plėtojant minėtas kompetencijas būtų galima efektyviau pritaikyti ugdymo turinį, daugiau žinoti apie įvairius sutrikimus, tinkamai vertinti vaiką ir teisingai komunikuoti su tėvais.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Ikimokyklinis tarpsnis labai svarbus vaiko gyvenimo etapas, kuriame jis privalo gauti tinkamą ugdymą. Tačiau labai mažai kalbama apie kompetencijas ir gebėjimus, kuriuos turi turėti ikimokyklinio ugdymo pedagogas, dirbdamas su individualiuosius ugdymosi poreikius turinčiais vaikais.